

[Svend Haugaard.]

muligt for skolen på langt sikrere vis at bedømme den enkelte elevs evner og anlæg. Jeg tror endvidere, man kan sige, at den personlige vekselvirkning mellem skoleledelse, lærere og elever giver disse små enheder en større mulighed for nye ideer på det pædagogiske område.

De samme bemærkninger med hensyn til enhedernes størrelse gælder også for folkeskolen. Det må være en overskuelig enhed for barnet, det må ikke være disse mammutagtige størrelser, hvor forældrendflydelse ikke kan finde sted. Det vigtigste er, at skolen ikke stivner i tro på egen perfektionisme, men er åben, er rummelig og er foranderlig. Og det vil bl. a. sige, at skolens rammer er så vide, at der til enhver tid er mulighed for forsøg og pædagogiske nydannelser. Jeg vil gerne understrege, at det er meget afgørende, at der til skolen er knyttet midler, og så vidt mulig inden for skolens egne rammer, til en øget hjælp til på forskellig vis handicappede elever.

Jeg har også et par bemærkninger angående skolens ydre rammer, bygningerne. Jeg synes, det er noget af en skandale, at en række nye skoler har et så slet klima fysisk set, at børnene får hovedpine og på anden måde føler sig utilpas. Årsagen er vel, at der er for store vinduer mod solsiden, dårlig ventilation eller nye stoffer som plastic o. lign., der giver ionisering, men jeg synes, der er grund til at tage disse lidt letsindige arkitekter virkelig i skole, så vi hindrer, at der sker flere fejtagelser af samme art. Det må være muligt i vor tekniske tidsalder at løse denne side af skolens klima.

Når man har lejlighed til ved rejser rundt i landet at se en række skoler og drage visse sammenligninger mellem skoler af stort set samme størrelse, bliver man overrasket over den meget store forskel i pris. Det er mit indtryk, at arkitektkonkurrencer ikke ligefrem er befordrende, hvis man ønsker en prisnedsættelse. Jeg tror, det er en side af de offentlige investeringer, som der er grund til at være mere opmærksom på.

I forbindelse med skolens ydre rammer vil jeg gerne nævne hensynet til fritidslokaler både for eleven og for fritidsundervisning. Jeg synes, der er grund til at snakke

med repræsentanter for skolens elever om klima og hygge og den slags ting og også grund til at tage repræsentanter for fritidsundervisningen med på råd, når der bygges til eller om. Det er jo ikke dyrere at gøre det rigtige straks, men det bliver dyrere, hvis man senere skal til at lave om.

Der stilles i disse år store krav til uddannelsessektoren og dermed også til samfundets ydelser, og jeg mener, kravene er begrundede. De efterkommes da også ganske pænt, hvad man kan se på finansloven, men der er ingen tvivl om, at vi med fuldt sagligt grundlag kunne yde mere, hvis det er økonomisk muligt. Jeg synes imidlertid, der vises lidt for lidt forståelse, lidt for megen utålmodighed over for samfundets økonomi og over for et ligeligt socialt hensyn fra de studerendes side. Vel er uddannelsen uhyre vigtig, men der må også tages hensyn til andre samfundsinvesteringer, herunder den sociale sektor, samt vises retfærd over for den gruppe, som ikke har fået den dyre uddannelse og bl. a. af den grund har beskedne indtægter, men som alligevel er med i de meget store skatteudskrivninger. Lad os gentage, at uddannelsen skal ikke alene give færdigheder; men den skal også fremme evne til at vurdere, til at planlægge, udvikle gensidig respekt og samarbejdsevne og gøre åben for deltagelse i og forståelse for et forpligtende fællesskab.

Kritikerne bør ikke glemme denne side af sagen.

Poul Dam: Debatten har foreløbig været næsten 2 timer, og vi har fået 4 hver for sig værdifulde indlæg, som har omfattet en meget stor del af de skole- og uddannelsesspørgsmål, der har været aktuelle i de sidste 50 år. Ikke så forfærdelig mange af de allerseneste for resten, men en hel del af dem, som har været aktuelle igennem lang tid, for det er jo karakteristisk, at principdebatter af denne art meget let fører til, at en række gode, veltjente heste trækkes ud af stalden. Det er vel også karakteristisk, at det er nødvendigt at trække dem ud af stalden, for de er stadig ikke kommet i mål; det kunne man måske en gang imellem ønske sig.

Jeg skal ikke komme ind på alle de mange spørgsmål, der har været nævnt. Jeg kunne naturligvis godt sige noget venligt om et